Категорія справи № **464/6267/14: Цивільні справи; Позовне провадження; Інші справи позовного провадження.**
Надіслано судом: **05.05.2016.** Зареєстровано: **05.05.2016.** Оприлюднено: **10.05.2016.**
Дата набрання законної сили: **19.04.2016**

Справа № 464/6267/14 Головуючий у 1 інстанції: Борачок М.В.

Провадження № 22-ц/783/1360/16 Доповідач в 2-й інстанції: Мікуш Ю. Р.

Категорія:59

У Х В А Л А

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

19 квітня 2016 року колегія суддів Судової палати у цивільних справах Апеляційного суду Львівської області в складі :

головуючого - Мікуш Ю.Р.,

суддів - Ніткевича А.В., Приколота Т.І.

секретар Бохонко Е.Р.,

З участю представника ЗАТ «Енергомонтаж» (Єкатеринбург) Уралелектротяжмаш» Терещука О.О., представника ЗАТ «Укрзахіденерго» Балуха Р.В.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м.Львові цивільну справу за апеляційною скаргою представника ЗАТ «Енергомаш» (Єкатеринбург) Уралелектротяжмаш» на ухвалу Сихівського районного суду м.Львова від 23.12.2015 року у справі за клопотанням Закритого акціонерного товариства «Енергомаш (Єкатеринбург) Уралелектротяжмаш» про визнання та надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду,-

в с т а н о в и л а :

Ухвалою Сихівського районного суду м.Львова від 23.12.2015 року відмовлено у задоволенні клопотання Закритого акціонерного товариства «Енергомаш (Єкатеринбург)- Уралелектротяжмаш» про визнання та надання дозволу на примусове виконання рішення Арбітражного суду Свердловської області Російської Федерації від 17 лютого 2014 року.

Ухвалу суду оскаржив представник ЗАТ «Енергомаш (Єкатеринбург) Уралелектротяжмаш» О.О.Терещук.

В апеляційній скарзі зазначає, що вважає ухвалу такою, що постановлена з порушенням вимог процесуального законодавства України, з недотриманням норм, які регламентують відповідні відносини.

Конвенцією про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.07.1958 року (надалі Нью-Йорська конвенція) в якій Україна бере участь з 08.01.61 року основоположним принципом визначено, що держава, яка її підписала, зобов»язана визнавати іноземні арбітражні рішення обов»язковими та виконувати їх.

Судом не враховано ст.У Нью-Йорської конвенції та ч.2 ст.396 ЦПК України, яка передбачає підстави для відмови у задоволенні клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду.

Аналогічні вимоги закріплені в міжнародно-правових актах.

Аргументуючи відмову у задоволенні клопотання стягувача, Сихівський районний суд м.Львова допустився хибного тлумачення норм права Російської Федерації. Адже, встановлення і застосування змісту іноземного права - це правозастосовний процес, який здійснюється судом на підставі та в межах національного права згідно із загальновизнаними принципами міжнародного права.

Застосування права іноземної держави охоплює всі його норми, які регулюють відповідні правовідносини. Застосування норми права іноземної держави не може бути обмежене лише на тій підставі, що ця норма належить до публічного права (стаття 6 Закону України «Про міжнародне приватне право).

У судовому рішенні, яке було винесено Арбітражним судом Свердловської області зазначено, що розгляд справи відбувався за відсутності відповідача у зв»язку з його нез»явленням до суду.

Судовою інстанцією Російської Федерації декілька разів відкладався розгляд справи та надсилались відповідні ухвали про перенесення дати слухання справи через нез»явлення відповідача. Відповідні повідомлення адресувалися відповідачеві за місцем його державної реєстрації, за адресою, що збігається їз місцезнаходженням юридичної особи, зазначеної у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Підтвердженням повідомлення про судовий процес у Арбітражному суді Свердловської області та отримання рекомендованого листа із прийнятим судовим рішенням вважає довідку Укрпошти від 29.10.2014 року. Рішення Арбітражного суду Свердловської області від 17 лютого 2014 року відповідачем отримано, однак будь-яких дій з приводу його виконання чи оскарження боржником не вчинено.

Вважає, що із сторони боржника має місце зловживання правами з метою уникнення розрахунків із суб»єктом зовнішньоекономічних відносин за дійсними виконаними контрактами.

Просить скасувати оскаржувану ухвалу суду та постановити нову, рішенням якої надати дозвіл на примусове виконання рішення Арбітражного суду Російської Федерації.

Заслухавши пояснення представника ЗАТ «Енергомаш» (Єкатеринбург) Уралелектротяжмаш» Терещука О.О. на підтримання доводів апеляційної скарги, заперечення на апеляційну скаргу представника ЗАТ «Укрзахіденерго» Балуха Р.В.. вивчивши матеріали цивільної справи, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга не підлягає до задоволення.

Матеріалами справи та судом встановлено, що рішенням Арбітражного суду Свердловської області Російської Федерації від 17 лютого 2014 року у справі № А60-31735/2013 стягнуто з ПАТ «Укрзахіденерго» на користь ЗАТ «Енергомаш» (Єкатеринбург)- Уралелектротяжмаш» основний борг в сумі 13148500 російських рублів та відшкодування витрат по оплаті державного мита в сумі 88742,50 російських рублів 50 копійок.

Відповідно до ч.1 ст. 390 ЦПК України рішення іноземного суду (суду іноземної держави; інших компетентних органів іноземних держав, до компетенції яких належить розгляд цивільних чи господарських справ; іноземних чи міжнародних арбітражів) визнаються та виконуються в Україні, якщо їх визнання та виконання передбачено міжнародним договором, згода на обов»язковість якого надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності.

Згідно із статтею 396 ч.1 ЦПК України клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду не задовольняється у випадках, передбачених міжнародними договорами, згода на обов»язковість яких надана Верховною Радою України.

Порядок визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень, у тому числі підстави для відмови у такому виконанні, врегульовано Конвенцією про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10 червня 1958 року (надалі Нью-Йорська Конвенція) від 10 січня 1961 року та Угодою про порядок вирішення спорів, пов»язаних із здійсненням господарської діяльності (надалі Київська угода), ратифікованої постановою Верховної Ради України від 19 грудня 1992 року.

Зазначені міжнародні угоди є обов»язковими для України та Російської Федерації.

Відповідно до статті У Нью-Йорської Конвенції у визнанні та приведенні у виконання іноземного арбітражного рішення може бути відмовлено у випадку, якщо сторона, проти якої винесено рішення, не була належним чином повідомлена про призначення арбітра або про арбітражний розгляд, або з інших причин не могла надати своє пояснення.

Аналогічна норма закріплена у статті 9 Київської угоди про Порядок вирішення спорів, пов»язаних із здійсненням господарської діяльності, відповідно до якої підставою для відмови є наявність доказів про те, що інша сторона не була повідомлена про процес.

Відмовляючи у задоволенні клопотання ЗАТ «Енергомаш» (Єкатеринбург) Уралелектротяжмаш» про визнання та надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду, суд виходив із матеріалів справи та встановлених обставин про те, що справа № А60-31735/2013 була розглянута Арбітражним судом Свердловської області Російської Федерації за відсутності ПрАТ «Укрзахіденерго». При цьому, судом було взято до уваги, що ухвали суду від 03.10.2013р., 14.11.2013р., 18.12.2013р., 23.01.2014 року про прийняття позовної заяви до провадження, про призначення справи до судового розгляду, про відкладення судового розгляду були направлені відповідачу за адресою вказаною у ЄДР юридичних осіб у м. Львові вул. Дж,Вашингтона,8. Незважаючи на те, що кореспонденція була повернута в суд у зв»язку із закінченням терміну зберігання поштових відправлень, про що поштовим зв»язком зроблені відповідні позначки на конвертах, суд керуючись частиною 4 статті 123 Арбітражного процесуального кодексу РФ визнав, що відповідач вважається повідомленим про час та місце судового розгляду належним чином та слухав справу, ухваливши по ній рішення (а.с.3 т.1).

На зазначені обставини посилається у апеляційній скарзі заявник та просить дати їм юридичну оцінку як належним доказам.

Колегія суддів погоджується із висновками суду першої інстанції та вважає, що відповідач не був неналежним чином повідомлений про день і час слухання справи, участі у розгляді справи не брав, пояснення з приводу позовних вимог не зміг направити Арбітражному суду.

Суд першої інстанції належним чином встановив норми іноземного права у спірному питанні і дійшов правильного висновку, що з наведених норм російського арбітражного процесу і практики їх застосування слідує, що у арбітражному процесуальному законодавстві РФ повідомлення про судовий процес іноземних відповідачів, що знаходяться за межами РФ і не мають представництв на території Російської Федерації, здійснюється судовими дорученнями шляхом направлення цих доручень в установу юстиції або інший компетентний орган іноземної держави.

Судом першої інстанції відповідно до статті 30 Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 року правильно встановлена норма міжнародного права, яка підлягала застосуванню у цій справі - стаття 5 Київської Угоди, якою передбачено особливий порядок виконання судових доручень, що направляються в Україну.

В силу статті 5 Київської угоди при вирішенні питання про порядок направлення судових документів, слід виходити з того, що ці документи повинні направлятися безпосередньо в компетентні суди іншої держави в порядку судового доручення про вручення цих документів адресату.

Як слідує із матеріалів справи та судового доручення, ухвала російського суду про прийняття позовної заяви до провадження від 03.10.2013р. і ухвала суду про призначення справи до судового розгляду від 18.11.2013 року були направлені безпосередньо відповідачу за його юридичною адресою, вказаною у ЄДР юридичних осіб України. Зазначене відправлення не було вручено адресату та повернуто поштою до суду з відміткою «Через не запит» (т.3 а.с.69). ПрАТ «Укрзахіденерго» факт

отримання ухвал суду про прийняття позовної заяви до провадження і про призначення справи до судового розгляду його уповноваженим представником заперечує.

Колегія суддів вважає, що суд першої інстанції правильно встановив юридично значимі обставини, дав вірну оцінку встановленим обставинам, висновки суду ґрунтуються на правильному застосуванні і тлумаченні норм іноземного права - АПК РФ і норм міжнародних договорів, учасницями яких є Україна і Російська Федерація, які регулюють порядок і форму здійснення процесуальних дій при повідомленні іноземного відповідача про порушений проти нього процес.

Щодо доводів представника ЗАТ «Енергомаш» про те, що рішення іноземного суду відправлено російським судом рекомендованим листом безпосередньо на адресу місця реєстрації ПрАТ «Укрзахіденерго» та було отримано 12.04.2014 року , що, на думку апелянта слід вважати належним повідомленням боржника про судовий процес, колегією суддів не приймається до уваги, оскільки повідомлення ПрАТ «Укрзахіденерго» про рішення іноземного суду було зроблено за правилами російського судочинства. Однак, таке повідомлення не відповідало міжнародному договору України - Гаазької конвенції від 15.11.1965 року, що діє для України з урахуванням з зроблених нею в установленому порядку заяв, а відтак не було належним.

Виконуючи вимоги статті 21 Гаазької конвенції, Україна повідомила Міністерству закордонних справ Нідерландів про призначення Міністерства юстиції України центральним органом для цілей статті 2 Конвенції та компетентним органом відповідно до статті 9 Конвенції. Отже, Україна використала передбачене Гаазькою конвенцією від 15.11.1965 року право на заперечення проти спрощених процедур направлення, пересилання і вручення особам, які перебувають на території України, судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах.

Тому, для визнання і звернення до виконання рішення іноземного суду щодо відповідача, що знаходиться на території України, потрібно його офіційне повідомлення про судовий процес відповідно до Гаазької конвенції від 15.11.1965 року (за винятком випадків, коли підлягає застосуванню інший міжнародний договір України, який передбачає спеціальні правила).

Повідомлення, надіслані безпосередньо поштою особам, які перебувають за кордоном, самі по собі не повинні породжувати у осіб, які їх одержали, які - небудь несприятливі правові наслідки, пов»язані з неучастю у судовому процесі.

Аналогічна правова позиція викладена в Ухвалі ВССУ від 22.01.2014 року у справі №6-34850 св13.

Таким чином, повідомлення про прийняте рішення Арбітражним судом Свердловської області РФ, направлене з порушенням норм міжнародного договору - Гаазької конвенції від 15.11.1965, що забезпечує державні гарантії захисту особам, які знаходяться під юрисдикцією держав, які підписали такий договір, не можуть вважатися належними.

Інші доводи апеляційної скарги не спростовують висновків суду.

Колегія суддів не вбачає підстав для скасування ухвали, які відповідає вимогам процесуального законодавства України та міжнародно-правовим нормам.

Керуючись ст. ст. 307 ч.2 п.1, 314 ч.1 п.4.,315, 317, 319 ЦПК України, колегія суддів

у х в а л и л а :

Апеляційну скаргу представника ЗАТ «Енергомаш (Єкатеринбург) Уралелектротяжмаш» Терещука Олександра Олександровича в і д х и л и т и.

Ухвалу Сихівського районного суду м. Львова від 23.12.2015 року залишити без змін.

Ухвала набирає законної сили з моменту її проголошення, може бути оскаржена до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ на протязі двадцяти днів з дня набрання ухвалою законної сили.

Головуючий **Ю.Р.Мікуш**

Судді **А.В.Ніткевич**

Т.І. Приколота